

DOPOLNILO K RIMSKEMU NAPISU IZ LESC
(CIL III 3888 = 10779)

ANA ŠAŠEL

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Nagrobnik CIL III 3888 = 10779 je prvi zabeležil A. T. Linhart v *Versuch einer Geschichte von Krain und den übrigen südlichen Slaven Oesterreichs* 1 (1788) 437. Za njim V. Vodnik v *Laibacher Wochenblatt* 1818 nr. 43. V *Anzeigblatt für Wissenschaft und Kunst* — priloga k reviji *Wiener Jahrbücher der Litteratur* — 46 (1829) p. 45 ga je po rokopisnem zapisku, ki je prispel v „Kunsthistorisches Museum“ povzel nepodpisani pisec; A. Müllner pa ga je objavil v *Mittheilungen des Historischen Vereines für Krain* 18 (1863) 76 ter v delu *Emona* (1879) 263 nr. 129 s skopimi podatki, da je kamen, ki je vzidan v župno cerkev v Lescah, siv apnec iz okolice Radovljice in da meri 73 × 56,4 cm.

Nazadnje je bil napis objavljen v Korpusu *inscriptionum Latinarum*. Po CIL III 10779 (čitala O. Hirschfeld in A. Frankfurter), ki nekoliko popravlja Mommsenovo čitanje 3888, se napis glasi: *D. m. | M. Lartid | Dribalo | Caeserni* ⁵ *Severe* | *parenti* | *pietissimi[mo]*.

Ko so leta 1965 kamen vzeli iz leške cerkve, se je pokazalo, da je bilo zazidanih nekaj črk na desni strani in nekaj spodaj. Kamen, ki meri zdaj 87 × 100 cm, so hkrati z AIJ 218 prepeljali v Kranj v Gorenjski muzej. Danes je vzidan v južno zunanjo steno farne cerkve v Kranju (gl. sl. 1).

Na vprašanje, kdaj, kje, kako je bil napis najden in kdaj so ga vzdali v leško cerkev, nam odgovori zapis, ki izvira iz leta 1743 (ali le neznatno kasneje) in je torej dokaj starejši od prve doslej znane omembe napisa pri Linhartu. Gre za *Protocoll des Kaysserl. Beneficy B. M. und S. Catharinae zu Lees de anno 1726—1732 item Urbarium manuale ab anno 1740*, ki ga hrani Arhiv Slovenije¹ v zbirki urbarjev I|68. Tu so na zadnjem listu² med noticami, ki jih je zabeležil tedanji leški beneficijat Georgius Sigefridus de Coppini, podatki o najdbi (gl. faksimile, sl. 2). Zapis doslej ni bil znan v strokovni literaturi in seveda ni bil upoštevan.

Ko napiše, da so 5. maja 1735 Marijino cerkev v Lescah začeli popravljati tako rekoč od temeljev — *eccl(esia) Lees(ensis) B(eatae) V(irginis) pene a fundamentis in meliorem formam dirigi coepit* — pod radovljiškim župnikom Sebastijanom Pogazharjem, de Coppini nadaljuje: *Penes ecclesiae fundamenta sequens monumentum repertum est, et inde non procul parieti insertum: D. m. s. | M. Lartidio Dribalo | et | Caeserniae Severe* ⁵ *parenti[bus] | pietissimi[mis] | duo fra[tres] | posuerunt.*

Tako zdaj vemo, da je bil napis najden 1735 v Lescah ob temeljih cerkve, ko so jo temeljito popravljali, nato — ob istih delih — v cerkev vzidan. Glede besedila napisa je

očitno, prvič, da de Coppini besedila ni razporedil točno po vrsticah, kakor jih imamo na nagrobniku, temveč je imena smiselno grupiral, in drugič, da je bil napis, ko je bil najden, na desni strani manj poškodovan kot danes in da ga je bilo spodaj več ohranjenega.

Če ohranjeni del napisa izpopolnimo z de Coppinijevim zapisom, lahko določimo prvotno obliko napisa takole: *D(is) m(anibus) s(acrum) | M. Lartidio | Dribalo et | Caeserniae | Severe | parenti[bus] | pientissi[mis] | duo fra[tres] | posuerunt.*

Vrstica 3: na koncu danes *e[st]*. 4: Danes *Caesern[i]a[e]*. 8: Danes *duo fr[atres]*. 9: Danes manjka.

Sl. 1. — Abb. 1. *CIL* III 10779

D. M. S.
M. LARTIDIO DRIBALO.
E. T.
CAESERNIAE SEVERE
PARENTI = bus.
PIENTISSI = mis
DVO FRA = tres
POSVERVNT.

Sl. 2. De Coppinijeva risba rimskega napisa, faksimile po 'Urbarium manuale'

Abb. 2. De Coppinis Zeichnung der Inschrift, Faksimile nach dem 'Urbarium manuale'

ERGÄNZENDES ZUR RÖMISCHEN GRABINSCHRIFT AUS LESCE IN OBERKRAIN, *CIL* III 3888 = 10779

Zusammenfassung

Als erster veröffentlichte das unten abgebrochene und links beschädigte Denkmal A. Linhart in: *Versuch einer Geschichte von Krain und den übrigen südlichen Slaven Oesterreichs* 1 (1788) 437. Er notierte nur den Standort — eingemauert in der Pfarrkirche von Lesce (deutsch Lees) — und brachte weder die technischen Details noch die Fundumstände. Unlängst wurden auf dem letzten Blatt im *Protocoll des Kaysserl. Beneficy B. M. und S. Catharinae zu Lees de anno 1726—1732 item Urbarium manuale ab anno 1740* (aufbewahrt im Archiv Sloweniens, Urbare I/68) in der Handschrift des damaligen Pfarrers Georgius Sigefridus de Coppini dazu neue Angaben entdeckt (s. Faksimile, Abb. 2). Vorallem ist nun die Fundstelle gesichert. Der Stein wurde im Jahre 1735 neben den

Fundamenten der damals gründlich reparierten Pfarrkirche zu Lesce teils beschädigt ausgegraben und sofort in die Wand derselben eingelassen, wobei der rechte Rand noch mehr litt, die letzte Zeile vollkommen und die vorletzte zum grössten Teil abgesplittert wurden. Der Pfarrer notierte auch den vollständigen Wortlaut, welchen er in der beigefügten Zeichnung jedoch nicht getreu, sondern sinngemäss auf die Zeilen verteilte. Details und Literaturangaben sind dem Faksimile und dem slowenischen Text zu entnehmen, wo — am Ende — die nun definitive Lesung vorgelegt ist. Der Grabstein befindet sich seit 1965 in der Südmauer (ausen) der Pfarrkirche in Kranj eingemauert (s. Abb. 1). Bei der Herausnahme und nachfolgender Reinigung wurden rechts ein paar Buchstaben und unten Überreste der 8. Zeile sichtbar.

¹ Napis je odkril in nas nanj prijazno opozoril arhivar J. Kos, ki nam je z arhivskotehničnimi nasveti pomagal in omogočil objavo faksimila.

² Zadnji in predzadnji list sta iz knjige bila nekoč iztrgana, vendar skrbno vložena nazaj. Na prvi strani predzadnjega je zaključek priročnega urbarja, na drugi opis in risba me-

dalje, ki so jo bili našli in poslali v Škofjjski arhiv v Ljubljani; na prvi strani zadnjega lista je med drugim obravnavani napis (glej faksimile, sl. 2), na drugi pa omemba posvetitve cerkve v Lescah po zaključenih obnovitvenih delih, kar je bilo dne 24. avgusta 1743, vse v de Copinijevem rokopisu.